

1952. május 11-én születtem, Budapesten. Általános iskolai tanulmányaimat Mosonmagyaróváron, illetve Hegyeshalomban végeztem. Szüleim 1959-ben elváltak, ekkor Tamás öcsémmel Hegyeshalomba kerültünk, nagyszüleimhez. Édesanyám második házasságából született Beáta húgom, édesapám második házasságából pedig István öcsém.

Miután az általános iskolát 1966-ban Mosonmagyaróváron befejeztem, az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban megkezdtem középiskolai tanulmányaimat. A gimnáziumban és a kollégiumban eltöltött négy esztendő minden bizonnyal meghatározó volt sorsom és személyiségem későbbi alakulása szempontjából. Az ott szerzett tudás, az ott szövődött barátságok, s a spirituális világhoz való, ott megalapozott viszonyulás feltehetőleg életem végéig elkísérnek.

A frankás közösséghez, s ennek különböző szintjeihez való tartozás minden korábbtól minőségileg különböző élményt jelentettek számomra, amelynek jelentőségét az akkori kamasz valójában nem is volt képes teljes egészében felmérni. Például, az osztálytársakból verbuválódott, szegényesen felszerelt, de rendkívül lelkes beatezenekarunk olyan mikro-közösséget jelentett, melynek tagjaiként bizonyos értelemben „kiemelt” szerephez jutottunk — különösen a tánciskolában, s egyéb, lányokkal „jól felszerelt” rendezvényeken.

A matematika iránti érdeklődésem a középiskolás évek során fokozatosan alakult szenvedéllyé. Ennek akkor lényegében semmilyen előzetes családi, genetikai örökségen alapuló háttere nem volt, s valójában külső ösztönzést, segítséget ebben nem nagyon kaptam senkitől — igaz, akadályozásban sem volt soha részem. Elsősorban a Középiskolai Matematikai Lapok különböző szintű feladatait igyekeztem megérteni, megoldani, ám ahhoz, hogy megoldásaimat rendesen leírjam és beküldjem, rendszerint lusta voltam. Megjegyzem, akkoriban főleg a fizikai rovat feladatai érdekelték. Mindenesetre, az érettségihez közeledve már az osztály, sőt, valószínűleg a gimnázium legjobb matekosának számítottam. Időnként különböző középiskolás versenyeken is elindultam, de szerepléseimet nem kísérte frenetikus siker: általában egy-két forduló után kiestem. Azonban ma már tisztán látom, hogy bármennyire is kiemelkedőnek számított akkori tudásom a gimnáziumban, messze nem érte el azt a szintet, amely az ilyen versenyekre szisztematikusan felkészített diákok számára általában természetes volt. Ám az érettségi közelsége természetesen felvetette a pályaválasztás, de legalábbis a továbbtanulás alapvető kérdését: mi szeretnék lenni?

Akkoriban két dolgot tudtam elképzelni: vagy hangmérnök leszek, vagy matematikus. Az előbbit nyilván a zenélés szeretete, és az az elképzelés motiválta, hogy hangmérnökként eme foglalatosságnak legalább a közvetlen közelében maradhatok, míg a „matematikus” fogalma eléggé misztikusnak és vonzónak tűnt ahhoz, hogy felkeltse érdeklődésemet – bár halvány fogalmam se volt arról, hogy valójában mit csinál egy matematikus. Aztán végül lényegében minden különösebb külső befolyásolás nélkül az utóbbi mellett döntöttem, s felvételi kérelmemet az ELTE matematikus szakára adtam be. Az írásbeli vizsgadolgozatommal nagyjából elégedett voltam, s nagy izgalommal vártam a szóbeli szereplést. Nos, a szóbeli felvételi vizsga igencsak meghatározó élmény, s egyben kitörölhetetlen emlék maradt számomra. Az egész vizsgán alig esett szó matematikáról, illetve fizikáról. Ezzel szemben egy lefegyverzően ellenszenves, mozgalmi kinézetű alak egyfolytában a misére járási szokásaim iránt érdeklődött, s miután már ki tudja hányadszor azt próbálta kiszedni belőlem, hogy miért nem voltam KISZ-tag, végül „minden mindegy” alapon azt mondtam neki, hogy tudomásom szerint gimnáziumunkban nem működött ilyen nevű szervezet. Ezzel lényegében véget is ért ez a vizsga, s hamarosan megkaptam a „helyhiány miatt” kezdetű udvarias elutasítást. Ám felvételi kérelmemet egyidejűleg átirányították néhány intézménybe, köztük a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem matematikus szakára. Ez számomra lényegében azt jelentette, hogy mégis hangmérnök leszek. Ugyanis Debrecen a képzeletemben maga volt a világ vége: korábban otthonról legfeljebb Egerig jutottam el, így kerek-perec kijelentettem, hogy Debrecenbe nem megyek, a többi hely pedig nem felelt meg elképzeléseimnek. Végül édesapám kitartó rábeszélésének köszönhetően mégis jobb belátásra

tértem. Ebben az is közrejátszott, hogy egy kisgyermekkorai szívizomgyulladásom visszamaradt tüneteinek kismértékű „felturbósításával” a sorozáson BHSZ minősítést kaptam, ami azt jelentette, hogy „békében alkalmatlan, háborúban szakszolgálatos”. Erről jut szembe: belgyógyász édesapám abban az időben sorozóorvosként tevékenykedett... Akkoriban szocialista hazánkban béke honolt, így még abban az évben, 1970-ben megkezdhettem egyetemi tanulmányaimat Debrecenben, a KLTE matematikus szakán.

Az egyetemi csoportunkban eleinte szinte teljesen „outsider” voltam, hiszen a csoport fiú tagjai egy-két kivételtől eltekintve együtt voltak katonák, valamint többségük Debrecen környékéről származott, csakúgy, mint a lányok. Már a kollégiumban sem lakhattam együtt társaimmal, a későbbi felvételem következtében. Így aztán akkoriban valóban kissé magányos voltam. A magányt a matematika oldotta, kezdtem megérteni, hogy mit is jelent az, hogy „matematikus”. Ugyanakkor az egyedüllét leküzdésében ismét a zenélés segített: addig-addig sündörögtem az egyetemi zenekar környékén, míg egy idő múlva engem is bevettek, s a későbbiekben a különböző egyetemi rockzenekarok állandó tagja lettem. Az egyetemi évek során, majd jóval azokon túl is ez a szerelem megmaradt, s bár a dobos szerepkörön kívül minden egyebet kipróbáltam, ha manapság a régi zenésztársak, barátok valamilyen alkalmi zenélésre meghívják, legszívesebben kedvenc hangszeremet, a basszusgitárt veszem fel.

Visszatérve az egyetemi évekhez, a kezdeti magány oldásához nagymértékben hozzájárult az az évfolyamtársnőm, aki barátnőm lett, később feleségem, két fiam édesanyja, s akitől később útjaim elváltak.

Egyetemi korszakom kezdetétől egyre komolyabb érdeklődéssel fordultam a matematika felé, sokat olvastam, s már másodéves koromban Daróczy Zoltán professzortól, akkori tanáromtól egy olyan problémát kaptam, amelyet sikerült megoldanom. Ebből született első tudományos publikációm az „MTA Matematikai és Fizikai Osztály Közleményei” című folyóiratban. A Daróczy Zoltánnal való szakmai kapcsolat teljes mértékben meghatározta matematikusi pályámat, őt tartom szellemi édesapámnak, az ő indításának köszönhetem, hogy már egyetemi hallgató koromban bekerülhettem az általa vezetett debreceni függvényegyenlet-iskola termékeny közegébe, fiatalon számos publikációm jelenhetett meg rangos nemzetközi folyóiratokban, nemzetközi tudományos konferenciákon meghívottként vehettem részt, azokon előadásokat tarthattam és egyúttal megismerkedhettem a tudományterület vezető kutatóival, jelentős személyiségeivel.

Az egyetemet 1975-ben kitüntetéses diplomával fejeztem be, s egyidejűleg tanársegédi állást kaptam a Daróczy Zoltán által vezetett Analízis Tanszéken. Ezen a tanszéken dolgozott, s dolgozik ma is a már említett tudományos iskola számos meghatározó képviselője, korábbi oktatóim, későbbi kollégáim, s napjainkban egyre gyakrabban saját egykori tanítványaim. Ebben a közegben született meg egyetemi doktori disszertációm, amelyet 1978-ban „summa cum laude” minősítéssel megvédtem. Matematikus lettem.

Ezen a ponton még egy nevet kell hálatelt szívvel megemlítenem: egykori tanítómesterem nevét, Erdős Jenőét, aki fájdalmasan korán eltávozott közülünk, de az a hatás, amit szakmailag és emberileg rám gyakorolt, nehezen írható le hétköznapi szavakkal, hideg fejjel. Ezzel nem is próbálkozom, de emlékét örökké szívemben őrzöm.

Az évek múlásával a matematikusok és egyetemi oktatók számára kijelölt mederben folydogált életem. Időközben már kétszeres édesapa lettem, ugyanis 1977-ben született Laci fiam, 1981-ben pedig Gabi. Persze, az egyetemi és tudományos ranglétrán a szokásos módon haladtam előre, előbb egyetemi adjunktus lettem, majd kandidátusi értekezésem 1983-ban történt megvédése után egyetemi docens. Közben tudományos elismerésekben is volt részem: még hallgatóként „Rényi Kató Díjat”, majd „Grünwald Géza Emlékdíjat” és „Alexits György Díjat” kaptam. Időközben korábbi német nyelvtudásom és középfokú német nyelvvizsgám mellé angolul is megtanultam, elvégeztem a KLTE angol-magyar szakfordító szakát és felsőfokú angol nyelvvizsgával egyenértékű államvizsgát tettem.

Ekkoriban már elég terjedelmes publikációs listákat tudtam benyújtani az ilyen-olyan pályázatokra, s a különböző külföldi egyetemeken és egyéb intézményekben, valamint nemzetközi tudományos konferenciákon tartott előadásaim száma is tekintélyes volt. 1985-ben sikerült elnyernem a Swiss National Foundation kutatói ösztöndíját, amelynek keretében 6 hónapot tölthettem el a berni egyetem matematikai intézetében. Ez volt életem első hosszabb idejű külföldi tartózkodása, ráadásul egy csodálatos országban, ahol számtalan élménnyel lettem gazdagabb — s természetesen újabb cikkeket írtam. Ezután rövid grazi meghívás következett, majd 1988-ban újabb fordulóponthoz érkezett életem: az Alexander von Humboldt Stiftung ösztöndíjával 20 hónapot tölthettem el Hamburgban, a „Mathematisches Seminar der Universität Hamburg” nevű intézményben, Walter Benz professzor vendégeként. A hamburgi hónapok felejthetetlenek maradnak számomra. Ekkor fiaim 11, illetve 7 évesek voltak, mindketten német iskolába jártak, s az ott töltött idő alatt kiválóan megtanultak németül, valamint ők is életre szóló kapcsolatokat alakítottak ki.

Hamburg számomra szakmailag is mérföldkőnek bizonyult: egy olyan problémával kezdtem foglalkozni, az úgynevezett spektrálanalízissel, illetve spektrálszintézissel, amely hosszú időre meghatározta kutatásaimat — egészen napjainkig. A hamburgi időszak alatt az ezzel a problémával kapcsolatos eredményeimből egy monográfiát írtam, amely 1991-ben jelent meg a „World Scientific Publishing Company” nevű kiadónál, s ma is a függvényegyenletesek egyik kézikönyvének számít.

Miután Hamburgból hazatértünk, két csodálatos hónapot tölthettem el a milánói egyetem matematikai intézetében. Közben úgy döntöttem, hogy monográfiámat akadémiai disszertációként benyújtom az MTA Tudományos Minősítő Bizottságának. Ez valóban meg is történt, de közben újabb fordulatot vett életem: a kuvaiti egyetem az iraki invázió után hirdetések útján keresett oktatókat. Benyújtottam pályázatomat, amely sikeresnek bizonyult, s 1992 februárjában már a Kuwait University professzora voltam. Azt hiszem nem kell bizonygatnom, hogy milyen óriási változást hozott mindez életemben, hiszen a szó szoros értelmében egy másik világba csöppentem. Ez a rövid írás nem alkalmas arra, hogy azoknak az élményeknek, benyomásoknak akár csak töredékét bemutassam, amelyek ennek a miénktől teljesen eltérő kultúrának a fokozatos felderítése során vártak rám.

Kuvait ugyanakkor alapvető változásokat hozott életemben. Egyrészt hamar világossá vált számomra, hogy szakmailag teljesen ingerszegény környezetbe kerültem, s ha nem akarok végleg kikerülni a tudományos életből, akkor el kell válnom ettől a világtól. Másrészt, egy másik válás is közeledett: magánéletem sorsfordulóhoz érkezett, amikor megismerkedtem Katalin, aki az én valóságos, igazi párom lett akkor, s az is marad örökre. Ő 1994-ben jött haza Kuvaitból, én pedig 1995-ben, majd egy évvel később összeházasodtunk. A templomban csak öten voltunk, meg az Isten.

Időközben akadémiai doktori disszertációm is sikerült megvédenem, s hazatérésem után, 1996-ban a köztársasági elnök a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem egyetemi tanárává nevezett ki. Feleségemmel ekközben Budapesten laktunk, én hetente két napot Pécsen tanítottam, majd egy évvel később félállásban visszatértem Debrecenbe. Abban az időszakban elég jó áttekintésem volt az országról — különösen az intercity-vonatok ablakából nézve. A pécsi kirándulás nem tartott sokáig, egy évvel később visszahívtak Debrecenbe, s ebből az alkalomból ismét alkalmam nyílt köztársaságunk (akkori) elnökétől egyetemi tanári kinevezést átvenni, ezúttal a korábbi „tettek színhelyére”, Debrecenbe.

1997-ben a kérésre a „Széchenyi Professzori Ösztöndíj” büszke birtokosa lettem, melynek különleges előnyeit két évig élvezhettem. Közben a Debreceni Egyetemen habilitáltam, s ehhez szerencsére nem kellett újabb disszertációt írnom, mert akadémiai doktor létemre ettől eltekintett a hivatal. A „Debreceni Egyetem” elnevezés egyébként a korábbi Kossuth Lajos Tudományegyetem további intézményekkel kibővített változatát takarja, ugyanis abban az időszakban az egyetem vezetősége úgy döntött, hogy a hosszú évtizedeken át „kiválóan bevált”,

patinás, világszerte ismert, rangot jelentő elnevezést lecseréli erre a semmitmondó névre. Így „önhibámon kívül” újabb egyetem oktatójává váltam...

Az új évezred új meglepetéseket tartogatott: 2002-ben meghívást kaptam az Egyesült Államokba, a Kentucky államban található Louisville város egyetemére, ahol egy szemesztert tölthettem el vendégprofesszorként. Erre az időre Debrecenben alkotói szabadságot kértem és kaptam. Ám 2002 őszétől a Mississippi State University kínált hasonló pozíciót újabb két szemeszterre. Óriási élményekben volt részünk Katival, lehetőségeinkhez képest számos helyet bejártunk Amerikában, s eleinte ámulattal, később pedig egyre növekvő élvezettel ízlelgettük az amerikai élet furcsaságait. 2003-ban már fizetés nélküli szabadságon tartózkodtam Mississippi-ben, s újabb váratlan esemény következett: 2003 őszétől az Ománi Szultánság egyetemén kínáltak vendégprofesszori állást egy tanévre. Ezt a lehetőséget nem lehetett kihagyni, ráadásul mindkettőnknek megvolt az „arab múltja”, Katinak mindehhez még az arab tudása is, így egy évvel meghosszabbítottuk távollétünket, és 2004 tavaszán tértünk haza Magyarországra.

Szakmailag sem Amerika, sem Omán nem jelentett túl nagy kihívást, inkább csak elszigeteltséget, ám ebben az időben már világszerte elterjedt az e-mail és az internet, így a szakmai és egyéb kapcsolatok terén a „távolságot, mint üveggolyót” sikerült zsebre tenni. Ugyanakkor a korábban Hamburgban megkezdett vizsgálataimat a spektrálszintézissel kapcsolatban Louisville-ben, majd később Mississippi State-ben folytattam, míg 2003-ban olyan eredményt sikerült elérnem ezen a területen, amely új irányt szabott a kutatásoknak. Ettől kezdve valóban viharos gyorsasággal követték egymást az események: eredményeimet bemutattam a 2003-ban rendezett „Nemzetközi Függvényegyenletek Konferencián”, amelyek elég nagy visszhangot váltottak ki. Mindezt sikerült Ománban egy újabb eredménnyel tetézni, majd végül 2005 őszén a terület egy jelentős részének alapvető problémáit Laczkovich Miklós kollégámmal közösen írt dolgozatunkban végérvényesen megoldottuk. Ám, mint tudjuk, a matematikában soha semmi nincs abszolút teljesen megoldva, s a közel 20 éven át folytatott kutatómunkám számos olyan, további kérdést vetett fel, melyek megválaszolásához bizonyára újabb évekre, talán évtizedekre lesz szükség. Az ezzel kapcsolatos legújabb eredményekről egy újabb monográfiában számoltam be, mely a Springer kiadónál jelent meg.

Időközben fiaimból „kollégáim” lettek. Bizonyára a szüleik, valamint az anyai nagyszüleik által kialakított szellemi környezet és benyomások hatására ők ugyancsak a matematika bűvkörébe kerültek. Ez Kuvaitban kezdett egyre világosabbá válni, ahol mindketten angol iskolába jártak, melynek befejezésekor először Laci az oxfordi egyetem „St. John’s College” nevű intézményében, majd néhány év múlva Gabi a cambridge-i egyetemen, a „Trinity College”-ban tett olyan sikeres benyomást a felvételi során vizsgáztatóira, hogy mindketten teljes tanulmányi ösztöndíjat kaptak a képzési idő egészére ezekben a neves intézményekben. Nem kis büszkeséggel töltötte el apai szívemet az, hogy mindketten jó úton indultak el, s remélhetőleg jó célba érnek. Mindketten kiváló eredménnyel végezték el tanulmányaikat, s a matematikai „Master of Science” cím megszerzése után először Laci Lipcsében a „Max Planck Institute”-ban kapott doktori ösztöndíjat, melynek lejártakor, 2004-ben sikerrel megvédte doktori disszertációját. Ezután Zürichben, az „Eidgenössische Technische Hochschule” nevű, általában csak ETH módon hivatkozott, rangos intézményben munkálkodott, kezdetben mint posztdoktori ösztöndíjas, később pedig már oktatói minőségben. Miután 2007-ben megnősült, feleségével, Lisa-val Bonnban telepedtek le, ahol az egyetemen tanított. 2010-ben házasságukból megszületett unokám, Réka. 2011 őszén Lipcsébe költöztek, s Laci azóta a lipcsei egyetem professzora. A szakirodalomban egymást úgy különböztetjük meg, hogy ő a „jr.”, a junior.

Gabi fiam Cambridge után Londonban az „Imperial College”-ban kapott doktori ösztöndíjat annál a Simon Donaldson nevű matematikusnál, aki 1986-ban megkapta az úgynevezett „Fields Medal”-t, amit akkoriban a matematikusok Nobel-díjának tekintettek. Gabi 2006-ban tett sikeres doktori vizsgát Londonban, így ő is csatlakozott a matematikusok táborához, különösen annak „Székelyhidi” alcímmel jelzett részalmazához. Ezután

Bostonba került a Harvard-ra, ahol posztdoktori ösztöndíjasként végzett kutatómunkát egy éven át, majd a New York-i Columbia egyetemen kapott „assistant professor”-ként állást. 2011-ben megházasodott, felesége Sonja, korábbi PhD-s hallgatója, tehát ugyancsak matematikus, aki a Duke egyetemen tanított. Mivel mindketten állást kaptak Illinois államban a Notre Dame egyetemen, a közeli South Bend nevű városkában telepedtek le. Házasságukból 2013-ban született Nóra unokám.

Miután Ománból hazatértünk Katal, elegünk lett a „Mi Budapestünk”-ből, amely egyre inkább „Mások Budapestjét” jelentette számunkra. Úgy döntöttünk, hogy felújítjuk Hegyeshalomban nagyszüleim házát, gyermekkorom egykori színterét, azt a helyet, amely számomra mindig a „hátszínzónát” jelentette. Hosszú, időnként kanyargós út megtétele után oda tértünk vissza párommal, ám ennek voltak bizonyos technikai feltételei. Nem volt könnyű Hegyeshalomban egyetemi tanári állást találni, s Kati sem talált egyszerű módon megfelelően elismert tevékenységre azon a környéken. Én akkortájt mindenesetre megkezdtem az „orientálódást”: 2005 szeptemberétől kezdve óraadóként működtem közre a Nyugat-Magyarországi Egyetem Sopronban található Erdőmérnöki Kara Matematikai Intézetének oktatómunkájában, s a következő év szeptemberétől ez a tevékenység egyetemi tanári félállássá érett. Így ezután heti munkarendem úgy nézett ki, hogy csütörtök reggel elutaztam Debrecenbe, ott tartózkodtam péntek délutánig, akkor Budapest, pontosabban a Keleti-pályaudvar érintésével Hegyeshalomba utaztam, ahol a hétvégét Katal, a már lényegében befejezett felújítás utómunkálataival, nyáron fűnyírással, télen hólapátolással töltöttem, s ha maradt időm (mindig maradt...), akkor a helyi „Zöld Strucc” nevű intézményben sakk-kört szerveztem, vagy egyszerű matematikai feladványokkal és érdekességekkel szórakoztattam a nagyérdeműt. Esetenként a gitár is előkerült. Hétfőn kora reggel viszont már Sopronba utaztam, ahonnan estére kerültem haza, Budapestre. Haza...?

Az egykori frankás osztálytársakkal a szokásos ötéves találkozókkal rendszeresen összejöttünk a ferencesek Balatonakarattyán található partmenti üdülőjében, általában szeptember elején, egy hosszú hétvégére. Ezek az üdítő órák, napok biztosították a folyamatosságot, a kapcsolatot a régi osztálytársakkal, a hely szellemével és mindazzal, ahonnan indultunk. Az egykori osztálytársak közül egyik-másikkal évtizedekkel ezelőtt szövődött baráti szálak nemegyszer mentőövként segítettek ki életem hullámvölgyeiből.

Az élet és a matematika ment tovább. 2006-ban nagy megtiszteltetésben volt részem: a Magyar Tudományos Akadémia „Akadémiai Díjban” részesített, mellyel a hivatalos kiírás szerint „az elmúlt öt évben végzett legkiemelkedőbb kutatói tevékenységet” jutalmazták. A kitüntetést az Akadémia 125. ünnepélyes ülésén vehettem át, meglehetősen illusztris társaságban. A díjat a spektrálanalízis és spektrálszintézis terén elért eredményeimért, s azok alkalmazásaiért kaptam. Átvételekor alig leplezhető elfogódottsággal gondoltam vissza a negyven évvel ezelőtti önmagamra, aki akkor erre az útra lépett, s lám, az út elvezetett valahova. Ám az út vége — reményeim szerint — még messze van...

2009-ben egykori frankás zenekarunk tagjaival elhatároztuk, hogy újra összeállunk egy — saját magunkhoz mérten — nagyszabású koncert erejéig, mégpedig Szadán, ahol pontosan 40 évvel korábban egy-két hétig a helyi kultúrházban rendszeresen zenéltünk. A terv megvalósítása nem volt zökkenőmentes, hiszen csapatunkból csak hárman foglalkoztunk azóta is aktívan zenéléssel, így hónapokon keresztül próbálnunk kellett. Ám minden sikeresen összeállt, s létrejött a nagy esemény, melynek közel száz fős közönségét elsősorban egykori osztálytársaink, barátaink és azok családtagjai alkották, kiegészítve helyi érdeklődőkkel. Ekkor fogalmazódott meg bennem, hogy „musicare necesse est”, s mivel annak már nem sok értelmét láttam, hogy őszejel, csípőprotézissel, vén bohócként színpadokon ugrándozzak, úgy döntöttem, hogy az egykori legendás Illés–együttes névadójának példáját követve egyházi zenész, kántor leszek. Az elhatározást tett követte: 2011 szeptemberében beiratkoztam a Győri Hittudományi Főiskola kántorképző intézményébe, s megkezdtem

tanulmányaimat. Ez a képzés négy éves, az első három szemesztert sikerült teljesítenem, s igyekeztem töretlenül haladni előre azon az úton, melynek végén - reményeim szerint - kontárból kántorrá válhatok.

Időközben a hegyesi házat igényeinknek megfelelően felújítottuk, 2007 óta hegyeshalmi lakosok vagyunk. Kati Mosonmagyaróváron kezdett dolgozni egy játék- és kisbútor forgalmazással foglalkozó cégnél irodavezetőként, melléktevékenységként pedig a budapesti Szent László kórház, valamint a Debreceni Egyetem Orvoscentruma és a pécsi Orvostudományi Egyetem klinikája csontvelő transzplantációs intézeteinek adatmenedzsereként működött. Én továbbra is a Debreceni Egyetem Matematikai Intézetének professzoraként szeltem át hetente az országot, az egykori film címét kissé átfoglalva: „Ha csütörtök van, akkor ez Debrecen.” Hatalmas MÁV-szakértővé váltam az évek során. Szombatonként Győrben szoktam üldögni az iskolapadban, a kántorképzőben, s az ehhez szükséges "gyakorlati foglalkozásként" vasárnap reggelente Mosonmagyaróváron a piaristák kápolnijában szoktam kántorkodni a misén. Hegyeshalomban csatlakoztam az Erkel Ferenc Énekkarhoz, így zenélésem több lábbon áll.

Ám az élet mindig újabb és újabb meglepetéseket tartogat. Derült égből villámcsapásként hasított hétköznapjainkba a meghívás a Botswana-i egyetem matematikai intézetébe 2012 őszén. Régi kedves kollégám jelentkezett onnan, az Egyenlítő túloldaláról, hogy van-e kedvem megszemlélni a déli égboltot. Nem kell magyaráznom, milyen válaszut elé állított bennünket ez a páratlan lehetőség. Korábbi kalandjaink Kuvaitól Mississippin át Ománig nem voltak mindennapiak, de Afrika azért egészen más világnak ígérkezett. Ha őszinte akarok lenni: elmaradott világnak ígérkezett, s emiatt nem volt könnyű döntést hoznunk. Nem mintha Hegyeshalomban luxuskörülmények között élnénk, nincs is igényünk ilyesmire, de azért 60 körül, a nyugdíjhoz közeledve megszoktunk egyfajta kényelmet és biztonságot, s már nem nagyon volt kedvem valamiféle nomád világba csöppenni. Az óriási távolság még csak-csak elfogadható, hiszen fiaimmal, kisunokáimmal is leginkább az internet jóvoltából tudunk kapcsolatot tartani, bár, ki tudja, milyen adottságokkal rendelkezik ebből a szempontból egy olyan ország, melynek kb. 80 százalékát a Kalahári-sivatag borítja... Ugyanakkor a kántorképző, a hozzá kapcsolódó templomi szolgálat, a rendszeres orgonálás, pontosabban ezek hiánya nem feltétlenül támogatólag szólt az afrikai kaland mellett. Aztán Kati munkáival, munkahelyével mi lesz? Másrészt, úgy gondoltuk, hogy ez egy olyan lehetőség, amely nem valószínű, hogy még egyszer adódik az életünkben. Ami a várható kényelmetlenségeket illeti, végülis mindössze fél évről volt szó, ha olyan rettenetes a helyzet abban az országban, - amely mellest a világ gyémánttermelésének 65 százalékát adja - akkor haza lehet jönni, akár hamarabb is.

2013. március 13-án szállt le a gép velünk Gaborone repülőterén. Az elmúlt egy év hihetetlen élményekkel ajándékozott meg bennünket, amelyekhez időnként rettentő nehézségek leküzdése révén juthattunk csak hozzá. Valamit valamiért - esetünkben ez a banális szólás sokszorosán beigazolódott. Adnunk kellett, hogy kapjunk, s kaptunk, mert adtunk. Talán a legtöbb, amit Botswana-tól kaptunk az az, hogy ez az év mindennél jobban összekovácsolt kettőnk, az eddig is eltéphetetlen kötelékünk révén végérvényesen eggyé forrtunk.

2014. május 23-án felszáll velünk a gép. Elhagyjuk ezt az országot, melyet ellentmondásaival együtt megszerettünk. Visszajövünk-e, s ha igen, mikor? Mint fentebb írtam: az út vége még messze van...